

УДК 373.5:37.013:001.895

Пазюк С.А., викладач кафедри
методики та психології дошкільної і початкової освіти
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

У статті подано визначення поняття педагогічної інноватики, що визначається як учення про використання педагогічних новацій, розкрито особливості її реалізації педагогом в освітньому процесі навчальних закладів. З'ясовано відмінність існуючих традиційної й інноваційної стратегій організації навчання.

***Ключові слова:** професійний розвиток, майстерність, розвиток людини, педагогічна інноватика, активна творча особистість, співтворчість із вихованцем.*

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Модернізація сучасної освітньої системи на перший план висуває потребу в педагогах, здатних реалізувати стратегічні завдання розвитку, навчання та виховання покоління молоді, яке зростатиме в оновленій Україні, яке зможе робити особистісний духовно-світоглядний вибір, матиме необхідні знання, навички й компетентності, розуміння необхідності навчатися протягом життя.

Вимоги до сучасного педагога висвітлено в Законі «Про загальну середню освіту»: «Педагогічним працівником повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я

якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в навчальних закладах середньої освіти» [2]. Міська цільова програма «Освіта Києва. 2011-2015» наголошує на необхідності підвищення якості освітнього процесу з урахуванням науково-практичних досягнень, створення ефективної системи сприяння професійному зростанню та самореалізації педагогічного працівника [5].

Метою статті є висвітлення особливості впливу педагогічних інновацій на якість діяльності педагогів.

Виклад основного матеріалу. Життя підказує: українській освіті потрібні педагоги нової генерації: інтелігентні, гуманні, творчі, здатні до саморозвитку та фахового росту, із високим адаптаційним потенціалом, педагоги, які володіють новими технологіями, педагогічною технікою та майстерністю, які відповідають вимогам нового тисячоліття.

Етимологічно поняття «майстерність», досконале вміння, пов'язане з «мистецтвом». Українське слово «мистецтво» походить від німецького *Meister* (майстер), що в свою чергу походить від латинського *Magister* (навчитель, начальник), що в свою чергу утворене шляхом поєднання слів *magis* («великий») та *histor* знавець, умілець, згодом — актор (*histrion*). Етимологічно цей термін співзвучний із біл. *мастацтво*, а також старопольським *misterstwo*, і в українську мову був позичений відносно недавно [4].

Педагогічну майстерність можна назвати мистецтвом навчання і виховання, визначити як високий рівень педагогічної діяльності. Говорячи про формування майстерності, маємо на увазі розвиток, тобто процес змін, результатом якого є виникнення якісно нового процесу сходження від нижчого до вищого.

На сьогодні співіснують дві стратегії організації навчання — традиційна й інноваційна. Принципи традиційного (так званого унормованого, сталого) навчання перестали відповідати вимогам сучасного суспільства, що висуваються до особистості та її можливостей. Інноваційне навчання стимулює новаторські зміни в різних сферах життя, орієнтує особистість на готовність до

змін у соціумі, що передбачають розвиток творчих здібностей педагога, уміння по-різному мислити, співпрацювати з іншими в обновлюваних ситуаціях [3].

Глобальні освітні тенденції, зокрема, значущість освіти для людини і суспільства, орієнтація на активне освоєння нею способів пізнавальної діяльності, свідчать, що головною функцією освіти є розвиток людини. Без освіти неможливі орієнтації у виборі сфери майбутньої практичної діяльності, формування досвіду комунікативної, розумової, емоційної, фізичної, трудової діяльності, планування особистого життя на основі ідеалів, моральних та естетичних цінностей суспільства.

Пріоритетними завданнями сучасної освіти є вироблення в вихованців уміння користуватися інформацією, формування здатності оволодівати навичками певної професії, уміння налагоджувати соціальні, дружні й родинні стосунки, формування в молодій людині цілісного світогляду і світосприйняття, бачення особистісного сенсу життя, прагнення до духовної зрілості.

Необхідність реформувати роботу навчально-виховних закладів зумовлюють глибоке оновлення професійної підготовки, стилю професійної діяльності педагога, формування його компетентності, особистісно-професійних якостей, здатності жити і працювати в інноваційному режимі: прийняти і зрозуміти нове, оволодіти інноваційною ситуацією. А вдосконалення фаху педагога неможливі без творчого самовизначення, самосвідомості, самовиховання, самовдосконалення. Саме це забезпечує нову якість освіти, налаштовує на максимальну самореалізацію, здатність досягати високої мети раціональним шляхом і коректними засобами.

Для традиційної системи навчання головним показником якості освіти є кількість зароблених учнями позитивних оцінок, для інноваційної головне – розвиток особистості дитини, важливим є не тільки навчання, а й виховання, розвиненість особистості, її підготовленість до самостійного життя [3].

Швидкісні зміни, що відбуваються в житті, свідчать: освітня система, навчальний заклад, педагогічний колектив, педагог, які ігнорують у своїй

діяльності інноваційний чинник, не лише відставатимуть від суспільних процесів, тенденцій, а й самі сприятимуть формуванню в учнів негативної, неуспішної життєвої позиції. Педагог із застарілими знаннями, байдужий до пізнання й використання в своїй діяльності нового, формуватиме подібні комплекси й у своїх вихованців, з яких мало хто зможе стати успішною особистістю.

Педагогічна інноватика — вчення про створення, оцінювання, освоєння і використання педагогічних новацій. Вона полягає в постійному пошуку і впровадженні нових максимально ефективних технологій навчання і виховання, результатом яких має бути формування активної творчої особистості, здатної аналізувати явища, обирати для себе оптимальний життєвий варіант, адаптуватися до змінних умов, бути готовим опиратися труднощам та долати їх, вміти володіти собою. Проблеми інноватики розглядають Л. Даниленко, Л. Карамушка, І. Корнілова, Ю. М'якотін, В. Сергієвський та ін. Проблему впровадження педагогічних інновацій у навчально-виховний процес школи вивчають Л. Березівська, П. Шепет, Р. Чуйко та ін. Творче зростання педагога в умовах інноваційної діяльності, підвищення його фахового рівня, професійної компетенції відображено у працях І. Аркіна, Л. Вовк, А. Гільбуха, В. Загвязинського, І. Зязюна, М. Кларіна, Л. Коростильової, О. Савченко, І. Семенова та інших дослідників [7].

Проте орієнтація на нове, пошук і впровадження нового не є самоціллю педагогічної інноватики. Насамперед вона спрямована на забезпечення відповідності навчально-виховного процесу, його результатів вимогам суспільства. А це, у свою чергу, спонукатиме до постійного оновлення змісту і форм навчання та виховання, уважного і водночас критичного ставлення до всього нового.

Не завжди впровадження нового забезпечує позитивні результати, не кожне нововведення є раціональним, виправданим, прогресивним, іноді воно дестабілізує функціонування педагогічної системи, створює додаткові труднощі для педагогів і їх вихованців.

Прогресивним є лише ефективне, що дає максимальні результати, не спричинює шкоди, відкриває нові можливості. Іноді нове, щойно відкрите, породжувало неабиякі проблеми для людини і людства, тому нічого спільного з прогресивним мати не могло. Отже, прогресивним нове можна вважати лише за позитивними результатами його освоєння, функціонування [7].

У педагогічній практиці, до речі, новизна є відносним поняттям: те, що нове для одного педагога, може не бути новим для іншого. Народжуючись у певний час, прогресивно розв'язуючи завдання конкретно-історичного періоду, вона з часом стає нормою, загальноприйнятою масовою практикою або гальмом розвитку.

Висновки. Сучасний педагог охоплює набір професійних властивостей та якостей, що відповідають вимогам учительської професії, володіє необхідними засобами, що забезпечують не тільки педагогічний вплив на вихованця, але і взаємодію, співробітництво та співтворчість із ним. Для активного співробітництва з вихованцями педагогу необхідні інтелект, воля, моральні зусилля, організаторський талант і вміле оперування засобами формування моральних, інтелектуальних та духовних засад у дітей. Він повинен володіти широким арсеналом інтелектуальних, моральних та духовних засобів, що забезпечують педагогічний вплив на особистість.

Література:

1. Впровадження педагогами інноваційних технологій у навчально-виховному процесі [Електронний ресурс] // Режим доступу : egirichka.blogspot.com/p/blog-page_39.htm. – Назва з екрана.
2. Закон України «Про середню загальну освіту» [Електронний ресурс] // Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/651-14. – Назва з екрана.
3. Козляковський П. А. Психологічні відмінності традиційної й інноваційної стратегій організації освіти [Електронний ресурс] // Режим доступу : lib.chdu.edu.ua/pdf/naukraci/pedagogika/2002/20-7-11.pdf. – Назва з екрана.

4. Майстерність [Електронний ресурс] // Режим доступу : uk.wikipedia.org/wiki/Мистецтво. – Назва з екрана.
5. Міська цільова програма «Освіта Києва. 2011–2015 рр.» [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.guon.kiev.ua/files/osvitakieva20112015sm2.pdf. – Назва з екрана.
6. Чепурна Н. М. Шляхи підвищення педагогічної майстерності вчителів [Електронний ресурс] // Режим доступу : oipopp.ed-sp.net/metod/592/592_1. – Назва з екрана.
7. Сутність педагогічної інноватики [Електронний ресурс] // Режим доступу : textbooks.net.ua/content/view/6040/49/. – Назва з екрана.
8. Хаустова О. В. Формування готовності педагога до інноваційної діяльності як педагогічна проблема [Електронний ресурс] // Режим доступу : virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vyp2/upravlenie/haustova.pdf. – Назва з екрана.

The article defines the concept of educational innovation, defined as the doctrine of the use of pedagogical innovations, the features of its implementation in education teacher education. It was found difference existing traditional and innovative strategies training.

Keywords: *professional development, skills, human development, pedagogical Innovation active creative personality, co-creation with the pupils.*

В статье дано определение понятия педагогической инноватики, что определяется как учение об использовании педагогических новаций, раскрыты особенности ее реализации педагогом в образовательном процессе учебных заведений. Выяснено отличие существующих традиционной и инновационной стратегий организации обучения.

Ключевые слова: *развитие, мастерство, развитие человека, педагогическая инноватика, активная творческая личность, сотворчество с воспитанником.*